

Näringsdepartementet

Delredovisning: Uppföljning av befodringskraven inom den samhällsomfattande posttjänsten

Bakgrund

Den 1 januari 2018 ändrades postförordningen (2010:1049). Den huvudsakliga förändringen innebar att tvådagarsbefordran ersatte övernattbefordran av brev när det gäller kraven på den samhällsomfattande tjänsten avseende kvalitet (hur stor andel av breven som levereras i tid) och högsta tillåtna prishöjning.

Den samhällsomfattande posttjänsten ska enligt 6 § postförordningen uppfylla kravet att minst 95 procent av de inrikes brev som har lämnats in för tvådagarsbefordran före angiven senaste inlämningstid, ska ha delats ut inom två påföljande arbetsdagar, oavsett var i landet breven har lämnats in.

Postnord är utsedd att tillhandahålla hela den samhällsomfattande posttjänsten i Sverige. Mot bakgrund av de senaste årens uppmärksamhet kring Postnords kvalitetsproblem, har regeringen i samband med ändringen av postförordningen gett Post- och telestyrelsen¹ följande uppdrag:²

¹ Avsnitt 3.3.2 i Regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende Post- och telestyrelsen inom utgiftsområde 22 Kommunikationer

² Regeringsbeslut III 2 (N2017/07684/D m.fl.) av den 18 december 2017.

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117 A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

2. Post- och telestyrelsen ska även särskilt följa upp att befodringskraven inom den samhällsomfattande posttjänsten i postförordningen (2010:1049) efterlevs. Uppdraget ska delredovisas senast den 15 oktober 2018 och slutredovisas senast den 15 april 2019 (i samband med den årliga uppföljningen och analysen av postmarknaden och posttjänster) till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

För att kunna kontrollera att kravet i 6 § postförordningen uppfylls ställer PTS krav på Postnord att se till att oberoende mätningar av befodringsstid utförs.³ För tvådagarsbefordrade brev utförs mätningen kontinuerligt av undersökningsföretaget Kantar Sifo.

Implementeringen av tvådagarsbefordran

Postnord valde i samband med förordningsändringen att enbart erbjuda den nya tvådagarsbefordranstjänsten för frimärkta brev. Företag och organisationer med andra betalsätt (franko och portobetalt) erbjöds fortsatt övernattbefordran för 1:a klassbrev, dock med vissa begränsningar jämfört med tidigare.⁴

Postnords beslut att endast låta frimärkta brev utnyttja tvådagarsbefordranstjänsten, innebär att endast cirka 5 % av Postnords utdelade inrikes brevfrösendelser omfattas av postförordningens befodringskrav (det tidigare kravet avseende övernattbefordrade brev träffade cirka 13 % av frösendelserna).

För att säkerställa en fortsatt hög tillförlitlighet för alla typer av brevtjänster har PTS beslutat att de två största postoperatörerna (Postnord och Citymail) från och med den 1 april 2018 ska se till att det årligen utförs oberoende mätningar av befodringsstid även för de brev som inte omfattas av postförordningens bestämmelse.⁵ Det innebär i praktiken att det ska finnas mer omfattande mätningar av befordrade brev än vad som tidigare varit fallet, även om andelen brev som faller under postförordningens befodringskrav minskat.

Ett av huvudskälen till att tvådagarsbefordran infördes var att möjliggöra för Postnord att minska såväl kostnader som miljöpåverkan genom att framförallt

³ PTS beslut av den 20 februari 2018, Tillståndsvillkor för Postnord Group AB, avsnitt 1.4, dnr 17-3548.

⁴ Olika kombinationer av inlämningsplats och utdelningsplats ger numera olika förväntad utdelningstid, dock maximalt två dagar efter inlämning. Exempelvis delas brev inlämnade i Malmö normalt ut vardagen efter inlämning för alla destinationer upp till mellersta Dalarna och Gävleborg, medan brev med destination längre norrut delas ut senast andra vardagen efter inlämning. Se Postnords webbplats.

⁵ PTS beslut av den 20 februari 2018, Tillståndsvillkor för Postnord Group AB, avsnitt 2.3, dnr 17-3548 samt PTS beslut av den 28 februari 2018, Tillståndsvillkor för Bring Citymail Sweden AB, avsnitt 3, dnr 18-2520.

minska behovet av flygtransporter. Postnord har också efter ändringen kunnat lägga om sina transporter på ett fördelaktigare sätt. Anpassningen av brevdistributionen till det nya kravet har av praktiska skäl dock skett stegvis. Initialt skedde lokala och regionala anpassningar. Rikstransporter med flyg har minskats i två steg – det första implementerades den 1 april 2018 och det slutliga den 1 oktober 2018.

Resultat av mätning av befordringstider

Den mätning som utförts av Kantar Sifo visar att Postnord kontinuerligt under 2018 legat långt över postförordningens krav att minst 95 procent av de tvådagarsbefordrade breven ska vara utdelade i tid. Som framgår av Tabell 1 nedan har andelen brev som delats ut senast två arbetsdagar efter inlämning, oavsett destination inom riket, för en enskild månad som lägst legat på 98,1 procent (som högst på 99,1 procent).⁶

Tabell 1 – Utfall avseende hela riket, andel brev som utdelats senast inom två dagar efter inlämning (Källa: Postnord/Kantar Sifo)

Månad	Utfall	Precision
Januari	98,69 %	0,28 %
Februari	98,96 %	0,27 %
Mars	99,03 %	0,25 %
April	99,00 %	0,25 %
Maj	99,13 %	0,23 %
Juni	98,89 %	0,28 %
Juli	98,10 %	0,39 %
Augusti	98,81 %	0,27 %

⁶ Med precision i Tabell 1 avses längden på det konfidensintervall som omger utfallet, där konfidensintervallet anger det intervall där populationens (dvs. alla skickade tvådagarsbefordrade brev) sanna värde ligger med 95 procents säkerhet. Exempelvis, för januari, blir konfidensintervallet 98,55 % - 98,83 % med ett utfall på 98,69 % och en precision om 0,28 %. Detta innebär att den sanna andelen brev som kommer fram i tid i populationen med 95 procents säkerhet ligger mellan 98,55 % och 98,83 % i den aktuella mätperioden.

Även vid en regional uppdelning av mätresultaten framkommer att Postnord med god marginal överträffat postförordningens krav i alla delar av landet. Uppdelningen görs utifrån Postnords nio terminalområden.⁷ Det lägsta uppmätta utfallet per tremånadersperiod för ett enskilt område är 97,1 procent medan det högsta är 99,4 procent (se vidare Tabell 2).

Tabell 2 – Lägsta och högsta utfall per terminalområde och tremånadersperiod (Källa: Postnord/Kantar Sifo)

Period	Lägsta utfall per terminalområde	Högsta utfall per terminalområde
Februari-april	97,77 %	99,20 %
Mars-maj	97,75 %	99,42 %
April-juni	97,34 %	99,37 %
Maj-juli	97,46 %	99,03 %
Juni-augusti	97,13 %	98,96 %

PTS bedömning

Kantar Sifos kontinuerliga befordringstidsmätning har entydigt visat att befordringskraven inom den samhällsomfattande posttjänsten i postförordningen efterlevts med god marginal hittills under året. Bedömningen gäller såväl brevdistributionen i riket som helhet, som regionalt. Se Figur 1 nedan för en översiktlig bild.

⁷ Utfallet för respektive terminalområde avser kvaliteten för försändelser som skickas från hela landet till respektive terminalområde. En försening kan således ha uppstått vid någon av punkterna från inlämning till utdelning. Det samlade utfallet ger inte svar på var i distributionskedjan en eventuell störning skett. När geografin delas upp i mindre områden, i detta fall terminalområde, blir mätprecisionen inte lika hög som vid ett större urval, eftersom antalet testbrev blir väsentligt lägre räknat per område istället för riket som helhet. För att godtagbar statistisk precision i utfallsmätningen ska erhållas rapporteras utfallen per terminalområde per rullande tre månader (istället för per enskild månad).

Postnord har vid utförandet av posttjänsten emellertid ännu inte genomfört hela den planerade minskningen av flygtransporter. Den kompletta bilden av efterlevnaden av befodringskraven kommer därför synas först i och med mätningarna från och med oktober, då det sista steget i minskningen av flygtransporter har tagits. Med tanke på den stora marginalen mellan krav och utfall finns i dagsläget inga indikationer på att kraven inte skulle komma att uppfyllas. PTS kommer att lämna sin slutliga bedömning till Regeringskansliet senast den 15 april 2019.

Figur 1 – Andel tvådagarsbefordrade brev som utdelats senast två arbetsdagar efter inlämning, för januari (1) till augusti (8)

